

[Kampmann.]

ikke er tilstrækkeligt, vil et nyt grundlag kunne skabes, hvis B. & W.-undersøgelsens resultat kræver dette.

Hvis man skal være imødekommende, vil det altså sige, at SFs forslag er foranlediget af B. & W.-krisen, men ikke specielt peger på en løsning af denne krise. Problemet er altså søgt anskuet mere generelt. Hvis denne antagelse er rigtig, havde det måske nok været rigtigt af SFs forslagsstillere mere dybtgående at overveje, om forslaget vil være til gavn for en fortsat vækst i produktionen og dermed en fastholdelse af den fulde beskæftigelse. Herom siger forslaget ikke meget.

I forslaget angribes først og fremmest ejerforholdet, som også er væsentligt, men nok ikke eneafgørende for fastholdelsen af den fulde beskæftigelse. Jeg tør endda vove den påstand, at vi på længere sigt vil skabe en betydelig arbejdsløshed, hvis man, som det foreslås, forbyder nedlæggelse af arbejdspladser eller indskrænkning af produktionen på i øvrigt fortsat bestående arbejdspladser, såfremt beskæftigelsen i pågældende kommune eller egn påvirkes væsentligt heraf, medmindre arbejdspladsen forgæves er blevet tilbudt det offentlige.

Lad gå, at der kan være en særlig egnsudviklingsinteresse i at fastholde en virksomhed, men hertil har vi, som handelsministeren også var inde på det, en egnsudviklingslov, som netop er ved at blive udvidet i sit virkeområde her i Folketinget; og så hører SFs forslag hjemme i egnsudviklingssammenhængen og ikke i den sammenhæng, som er antydnet i lovforslaget. Men hvis vi herudover hæmmer produktionsfaktorernes bevægelighed, som SFs forslag vil medføre det, vil velstandstigningen efterhånden ophøre i Danmark og arbejdsløsheden efterhånden igen melde sig.

Så vidt jeg kan se, ligger vanskelighederne for erhvervslivet fremover på et helt andet område, hvor løsningen næppe er et statsopkøb af stemmeberettigede aktier, som SF foreslår det. Jeg mener, at vanskelighederne kommer til at ligge på finansieringsområdet. Som det fremgår af et bilag til fondsberedelsesudvalgets betænkning er erhvervslivets selvfinansieringsgrad faldende. Da samtidig tilgang af arbejdskraft, efter at den fulde

beskæftigelse er nået, vil være minimal, tvinges virksomhederne til øget mekanisering, hvilket igen må øge investeringsbehovet. Hvis man mekanisk fremregner, som det er sket ved en række undersøgelser i Sverige, den stigende opsparingskanalisering til de forskellige sektorer, står det nogenlunde klart, at erhvervslivet ikke fremover vil få den fornødne andel af den stigende opsparring til dækning af de stigende investeringsbehov.

Der vil med andre ord opstå et stadig større gab inden for erhvervslivet mellem tilgangen af kapital til erhvervslivet og efterspørgslen fra erhvervslivet efter kapital, og denne udvikling vil fremkomme på et tidspunkt, hvor erhvervslivet står over for kravet om en ændret struktur gående i retning yderligere af stordrift, hvilket igen forårsages ikke mindst af skabelse af de større markeder. Bortset fra Finansieringsinstituttet for Håndværk og Industri, hvis kapacitet er for utilstrækkelig, har vi i dag ikke muligheder nok for at dække erhvervslivets voksende finansieringsbehov til køb af maskiner, materiel, produktionsudvikling m. v. Bankerne finansierer jo først og fremmest driften og realkreditinstitutionerne bygningerne. Deroverfor vil nogle måske argumentere, at staten så kunne ændre afskrivningsreglerne og/eller give tilskud. Begge dele vil imidlertid i den foreliggende situation være uheldigt, da resultatet ofte vil blive en støtte til det bestående og dermed virke mod strukturrationaliseringens hensigt. Endvidere er det ud fra et samfundssynspunkt urimeligt, at fordele, som stilles til rådighed af de mange, nemlig skatteyderne, tilfalder de få, ejerne.

Når disse muligheder er udelukket, står oprettelsen af en offentlig kreditinstitution tilbage. Målsætningen for denne må naturligvis være at udlåne til de investeringsprojekter, som kan bidrage til den strukturrationalisering, som igen vil være en forudsætning for en fortsat velstandstigning og dermed for den fulde beskæftigelse. Oprettelsen af en sådan offentlig kreditinstitution vil næppe i første omfang bidrage til en væsentlig større opsparring, men på længere sigt vil den velstandstigning, som bl. a. skabes ved oprettelsen af en offentlig kreditinstitution, give basis